

Za procjenu vašeg obrazovanja

Priručnik za procjenu inostranih
diploma i stručnog iskustva

INTEGRATIONSVERKET

Imate li visokoškolsko obrazovanje iz inostranstva? Počnite čitati ovdje!

Ova brošura namijenjena je vama koji imate inostrano visokoškolsko obrazovanje i/ili inostrano stručno iskustvo i želite da se izvrši procjena vašeg znanja. Pod procjenom se podrazumijeva da imate pravo na procjenu i poređenje svog znanja s odgovarajućim švedskim obrazovanjem i švedskim stručnim zahtjevima. Nakon procjene dobit ćete stručno mišljenje ili neki drugi dokaz stručnosti koje onda možete koristiti pri traženju posla ili obrazovanja.

Ovo stručno mišljenje služi prvenstveno kao putokaz. Poslodavcima i sindikalnim organizacijama preporučuje se, naime, da pri zapošljavanju kadra uzimaju u obzir ova stručna mišljenja.

Na sljedećim stranicama možete pročitati gdje se trebate obratiti i kako trebate postupiti ako želite da se izvrši procjena vaše diplome. Ako imate diplomu iz neke EEA*/EU-zemlje (vidjeti popis zemalja potpisnica Sporazuma), važe druga pravila. Ona su opisana na str. 8.

Treba vam obrazac za prijavu.

Ako se bavite mišlju da svoju diplomu pošaljete na procjenu, najprije se trebate obratiti nekom od sljedećih organa:

- zavodu za zapošljavanje,
- izbjegličkom prihvatilištu,
- referentu za obrazovnu i profesionalnu orijentaciju (studie- och yrkesvägledare) pri srednjoj školi ili općinskom obrazovanju odraslih,
- referentu za obrazovnu orijentaciju pri visokoj školi/fakultetu,
- općinskoj službi za prihvatanje izbjeglica ili
- useljeničkom uredu

Pri popunjavanju posebnog obrasca za prijavu koji trebate koristiti možete dobiti pomoć. Kome ćete nakon toga poslati svoju prijavu, ovisi o vašem stručnom usmjerenju.

* Zemlje potpisnice sporazuma o Europskom ekonomskom prostoru (European Economic Area, ili skraćeno: EEA).

Na sljedećim stranicama možete vidjeti koji su organi/institucije zaduženi za pojedina zanimanja. O tome se, također, možete raspitati tamo gdje uzmete obrazac za prijavu.

Priložite svjedočanstva sa prijevodom

Zajedno s obrascem za prijavu trebate poslati ovjerene fotokopije svjedočanstava o završnom ispitu, diploma, i osobni popis predmeta na izvornom jeziku te prijevod urađen od ovlaštenog prevodioca. Pažnja: Ako je izvorni jezik engleski, francuski, njemački ili neki od nordijskih jezika (danski, norveški, finski ili islandski), ne trebate slati prijevod. Ako imate kakve druge informacije o svom obrazovanju, npr. nastavne planove, trebate i njih poslati. To je dragocjen materijal kada se pristupi procjeni obrazovanja.

Proces podnošenja prijave

Koliko dugo procjena traje i kako se tačno odvija, razlikuje se od institucije do institucije.

Katkada morate polagati teoretske i praktične ispite, ići na praksu, ili na dopunsko obrazovanje. Ako želite tačne informacije, obratite se instituciji koja je zadužena za procjenu vaše diplome/svjedočanstva.

1. Ako vaši dokumenti nisu na engleskom, njemačkom, francuskom ili na nekom od nordijskih jezika, morate ih prevesti kod ovlaštenog prevodioca. To ćete najjednostavnije uraditi tako što ih predate nekom od prevodilačkih ureda, a njih ćete naći na žutim stranicama telefonskog imenika.
Udruženje ovlaštenih prevodilaca, (*Föreningen auktoriserade translatorer*), ima adrese prevodilaca koje ćete naći na Web-stranici udruženja: <http://www.eurofat.se>. Možete se obratiti zavodu za zapošljavanje i raspitati se da li možete dobiti pomoć i materijalnu potporu za prijevod.
2. *Popunite obrazac za prijavu.* Ne zaboravite da pošaljete sva svjedočanstva i radne potvrde!

3. *Dopune.* Ovisno o zanimanju koje želite procijeniti, možda ćete trebati polagati teoretske ili praktične ispite ili pohađati dopunska obrazovanja.
4. *Sačekajte.* Vrijeme procjene varira. Za obavještenja se obratite nadležnoj instituciji.
5. *Kad vam stigne odgovor.* U odgovoru će vam stići ili stručno mišljenje/dokaz stručnosti, ili odbijenica u kojoj se upućujete na kompletiranje. Stručno mišljenje je usporedba inostranog obrazovanja s najbliže odgovarajućim švedskim obrazovanjem i treba da posluži kao putokaz poslodavcima.

“Priznavanje fakultetskih diploma i nastavničkih zvanja - Vrhovna uprava za školstvo”

Vašu prijavu u većini slučajeva prima Vrhovna uprava za školstvo (*Högskoleverket*) Ona je ta koja se brine o inostranim obrazovanjima za koja se dobiva diploma, ali za koja nije potrebno ovlaštenje.

Ona je, također, zadužena za nastavničko zanimanje. Vrhovna školska uprava može, također, direktno odgovarati na pitanja koja se tiču obrazovanja u različitim zemljama, ako bi poslodavci ili institucije postavili takva pitanja. Ako želite izvršiti procjenu ovlaštenja na temelju svoje nastavničke diplome iz inostranstva, morate platiti određeni doprinos. Ostali dio procjene u svrhu dobivanja stručnog mišljenja je besplatan. Da bi se mogla izdati potvrda o ovlaštenju (*behörighetsbevis*) uvjet je da nastavničko obrazovanje stečeno u inostranstvu odgovara sadašnjem ili starijem švedskom nastavničkom obrazovanju. Iskustvo stečeno u struci također se može uzeti u obzir. Osim navedenog postoji i uvjet svjedočanstva iz švedskog jezika na nivou srednje škole, npr. Švedski B, Švedski kao drugi jezik B, TISUS-test (Test švedskog jezika za fakultetske studije).

Ovlaštenje za studiranje na švedskim visokim školama i fakultetima - Uprava za visokoškolske usluge

Ako želite početi studirati u Švedskoj pa vam je potrebna procjena vašeg obrazovanja, obratite se Upravi za visokoškolske usluge (*Verket för högskoleservice, VHS*). Te procjene pružaju informacije o načelnom i posebnom ovlaštenju, a zasnivaju se na svjedočanstvima o svršenoj srednjoj školi. Ako ste u svojoj zemlji studirali na fakultetu ili odgovarajućoj instituciji, ta svjedočanstva mogu vam biti od velike važnosti prilikom procjene.

Da biste konkurirali za upis na fakultet ili visoku školu u Švedskoj ne morate imati procjenu stečenog obrazovanja, ali ako ste tu procjenu napravili, dobro bi bilo da je pošaljete zajedno s prijavom. Naime, ova procjena obuhvata i informacije o tome kakve kvalifikacijske vrijednosti, ili "ocjene" dotično inostrano obrazovanje ima prilikom podnošenja prijave.

Procjena Uprave za visokoškolske usluge je besplatna.

Inostrana medicinska obrazovanja za regulirana obrazovanja - Vrhovna socijalna uprava

Ako imate obrazovanje u oblasti zdravstva, za procjenu je zadužena Vrhovna socijalna uprava (*Socialstyrelsen, SoS*). Ona vrši procjenu stručnosti, donosi odluku o uvjetima za dobivanje ovlaštenja i, konačno, izdaje ovlaštenje *legitimation*. Ovisno o tome u kojoj ste zemlji stekli svoje obrazovanje, može doći do toga da vam treba kompletiranje, ili u vidu posebnog dopunskog programa koji nudi Vrhovna socijalna uprava, ili u vidu visokoškolskih tečajeva. Važno je imati na umu da Vrhovna socijalna uprava vrši procjenu samo kad su u pitanju svršena obrazovanja. Ako samo imate započeto obrazovanje iz svoje domovine ili studije za koje nemate potvrdu/dokaz, morat ćete umjesto toga pohađati dopunsko obrazovanje u organizaciji visoke škole.

Vrhovna socijalna uprava zadužena je za sljedeća zanimanja:

Zanimanja za koja se traži ovlaštenje.

Apotekar (Apotekare)
 Radni terapeut (Arbetsterapeut)
 Babica (Barnmorska)
 Kiropraktičar (Kiropraktor)
 Logoped (Logoped)
 Ljekar (Läkare)
 Naprapat (Naprapat)
 Optičar (Optiker)
 Psiholog (Psykolog)
 Psihoterapeut (Psykoaterapeut)
 Spravljač lijekova (Receptarie)
 Rendgenska sestra (Röntgensjuksköterska)
 Fizioterapeut (Sjukgymnast)
 Bolnički fizičar (Sjukhusfysiker)
 Medicinska sestra (viša) (Sjuksköterska)
 Zubni higijeničar (Tandhygienist)
 Zubar (Tandläkare)

Zaštićena stručna zvanja bez ovlaštenja

Audionom (Audionom)
 Biomedicinski analitičar (Biomedicinsk analytiker)
 Dijetetičar (Dietist)
 Ortopedski inženjer (Ortopedingenjör)

Kandidati koji se žele informirati o eventualnim doprinosima upućuju se na Vrhovnu socijalnu upravu.

Veterinarska zanimanja - Državna uprava za

Državna uprava za poljoprivredu (*Statens Jordbruksverk, SJV*) u suradnji s Poljoprivrednim fakultetom Švedske izdaje švedska ovlaštenja veterinarima koji su visokoškolsku diplomu stekli u inostranstvu. To se prvenstveno čini nakon svršenog dopunskog obrazovanja za inostrane veterinare, (*Tilläggsutbildning för utländska veterinärer, TUVÉ*). Ovo obrazovanje obuhvata tečajeve, praksu, teoretske i praktične ispite te obavljanje prakse. Prije nego što otpočnete ovo obrazovanje morate položiti Švedski za zdravstvene radnike II (*Sjukvårdssvenska 2*).

Zapovjednici broda i druga zanimanja u pomorstvu - Državna uprava za pomorstvo

Vi koji imate obrazovanje zapovjednika broda ili neko srodno zanimanje, treba da se obratite Državnoj upravi za pomorstvo, *Sjöfartsverket*. Tu se vrši procjena obrazovanja za zapovjednike broda, više kormilare, časnike straže, šefove mašina, prve mašinste i mašinste straže. Prethodno obrazovanje mora u najmanju ruku da zadovoljava odredbe Međunarodne konferencije o pomorstvu, izmijenjene konvencije o normama za obrazovanje pomorskog osoblja, certifikiranja i straže iz 1995. god. (STCW 95).

Ne zaboravite da je za posao zapovjednika na švedskom brodu uvjet švedsko državljanstvo.

Procjena je besplatna.

Zanimanja u zrakoplovstvu - Državna uprava za zrakoplovstvo

Državna uprava za zrakoplovstvo, *Luftfartsverket, LfV*, procjenjuje obrazovanja za zanimanja u zrakoplovstvu, tj. za pilote u zračnom prometu i za tehničare zrakoplovstva [aviotehničare].

Za pilote vrijedi sljedeće: Zrakoplovna inspekcija priznaje inostrane certifikate za vremenski ograničenu službu pod uvjetom da osoba koja posjeduje certifikat ispunjava uvjete predviđene za švedski certifikat. U određenim slučajevima zahtjeva se kompletiranje dokumentacije, iskustvo i obrazovanje.

Kad je u pitanju certifikat za tehničare zrakoplovstva izvjesni certifikati prihvataju se /priznaju se odmah, a da se daljnje kompletiranje ne postavlja kao uvjet. To se odnosi na državne certifikate za tehničare izdane od norveških i danskih organa i tzv. certifikat JAR 66 AML, *Aircraft Maintenance Licence*.

Jeste li iz neke EEA/EU-zemlje?

Za procjenu obrazovanja stečenih u nekoj od EEA/EU-zemalja vrijede druga pravila. Švedska i ostale EU-zemlje te Island, Norveška, Lihtenštajn i Švicarska obuhvaćene su EG-direktivom koja se odnosi na priznavanje obrazovanja i stručne spreme u okviru reguliranih zanimanja. Pod pojmom regulirana zanimanja podrazumijeva se da vam zakon nalaže da morate imati ovlaštenje, legitimaciju ili slično da biste se mogli baviti svojim zanimanjem. To vrijedi npr. za apotekare, arhitekte, babice, ljekare i dr. Osnovni princip je da je onaj ko je kvalificiran za bavljenje nekim zanimanjem u svojoj zemlji isto tako kvalificiran za bavljenje dotičnim zanimanjem u svim EU/EEA-zemljama.

Ako imate obrazovanje iz neke EU/EEA-zemlje a želite se baviti nekim reguliranim zanimanjem u Švedskoj, morate podnijeti zahtjev za dobivanje potvrde o ovlaštenosti ili o stručnoj spremi organu ili instituciji koji su nadležni za izdavanje takve potvrde. (Vidjeti popis u nastavku teksta). Podrobnije informacije o tome gdje se trebate obratiti možete dobiti od Vrhovne školske uprave, www.hsv.se

Nadležni organi/institucije:

Advokat (89/48/EEZ)

Sveriges Advokatsamfund, *Advokatska komora Švedske*,
Box 27321, 102 54 Stockholm

Tel: 08-459 03 00, faks: 08-660 07 79

e-pošta: info@advokatsamfundet.se

<http://www.advokatsamfundet.se>

Posrednik za nekretnine (92/51/EEZ)

Fastighetsmäklarnämnden, *Posrednički odbor*
Kammarkollegiet, *Privredna komora Švedske*

Box 2199

103 15 Stockholm

tel. 08-700 08 00

faks: 08-700 09 99

e-pošta: fmn@kammarkollegiet.se

<http://fastighetsmaklarnamnden.se>

Nastavnici u javnom školstvu (89/48/EEZ)

Högskoleverket
Box 7851
103 99 Stockholm
tel. 08-56 30 85 00
faks: 08-56 30 86 50
e-pošta: naric-enic@hsv.se
<http://www.hsv.se>

Tehničar zrakoplovstva (92/51/EEZ)

Luftfartsverket
601 79 Norrköping
tel. 011-19 20 00
faks: 011-19 25 75
e-pošta: luftfartsverket@hk.lfv.se
<http://www.lfv.se>

Revizor (89/48/EEZ)

Revisionsnämnden, Revizorski odbor
Karlavägen 104
Box 24014, 104 50 Stockholm
tel. 08-783 18 70
faks: 08-783 18 71
e-pošta: rn@revisorsnamnden.se
<http://www.revisorsnamnden.se>

Šef spasilačke službe (89/48/EEZ)

zapovjednik spasilačkih snaga
vatrogasac

vršilac vatrogasnog nadzora i dimnjačar (92/51/EEZ)

Räddningsverket, Uprava spasilačke službe
651 80 Karlstad
tel. 054-10 40 00
faks: 054-10 28 89
e-pošta: srv@srv.se
<http://www.srv.se>

Pomorski inženjer, kapetan plovidbe (89/48//EEZ),

brodski električar

mašinst A i B
brodar A i B,
kormilar A i B (92/51/EEZ)
Sjöfartsverket
601 78 Norrköping
tel. 011-19 10 00
faks: 011-10 19 49
e-pošta: sjofartsverket@sjofartsverket.se
<http://www.sjofartsverket.se>

Radni terapeut, audionom, biomedicinski analitičar,
dijetetičar, logoped, optičar, inženjer ortopedije
psiholog, psihoterapeut, rendgenska sestra, bolnički fizičar,
fizioterapeut, kiropraktičar (89/48/EEZ), spravljač lijekova,
zubni higijeničar, zubna sestra (92/51/EEZ)
Socialstyrelsen
106 30 Stockholm
tel. 08-55 55 30 00
faks: 08-55 55 34 20
e-pošta: socialstyrelsen@sos.se
<http://www.sos.se>

Nastavnik autoškole (92/51/EEZ)
Vägverket, Državna uprava za ceste
781 87 Borlänge
tel. 0243-750 00
faks: 0243-758 25
e-pošta: vagverket@vv.se
<http://www.vv.se>

Profesor fakulteta
Nema nadležnog organa. Procjenu vrši poslodavac
(*univerzitet i visoke škole*) prilikom zapošljavanja.

Nadležni organi/institucije za sektorske direktive u Švedskoj

Arhitekt
Högskoleverket
Box 7851
103 99 Stockholm
tel. 08-56 30 85 00
faks: 08-56 30 86 50
e-pošta: hsv@hsv.se
<http://www.hsv.se>

Veterinar
Jordbruksverket
551 82 Jönköping
tel. 036-15 50 00
faks: 036-19 05 46
e-pošta: jordbruksverket@sjv.se
<http://www.sjv.se>

*Apotekar, babica, ljekar,
medicinska sestra (viša), zubar*
Socialstyrelsen
106 30 Stockholm
tel. 08-55 55 30 00
faks: 08-55 55 34 20
e-pošta: socialstyrelsen@sos.se
<http://www.sos.se>

Informacije o EZ-direktivi
http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/people/qualif/codesv.pdf
(priručnik i šifra postupanja)
http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/people/qualif/guidesv.pdf

Za procjenu vašeg obrazovanja

Želite li dobiti posao u skladu sa svojim kvalifikacijama, morate izvršiti procjenu svoje diplome ili svog stručnog iskustva i uporediti ih sa prilikama u Švedskoj. Integracijski zavod izradio je ovaj prospekt u suradnji s organima zaduženim za procjenu inostranih diploma. U ovom prospektu prikazani su načini na koji pojedini organi vrše procjenu te je opisan postupak procjene. Ovdje ćete, također, naći adrese dotičnih organa/institucija.

Dodatne primjerke ovog prospekta, možete naručiti preko našeg distributera:

Migrationsverket
Distributionen
601 70 Norrköping

Prospekt smo preveli i na engleski, francuski, španski, bosanski/srpski/hrvatski, arapski, perzijski, turski, somalijski, ruski i sorani jezik.

Na tim jezicima prospekt nije tiskan, ali ga možete skinuti kao pdf s naše WEB-stranice:

www.integrationsverket.se. Postoji i jedna verzija na lakom švedskom jeziku.

INTEGRATIONSVERKET

Guldringen 58, Box 633, 601 14 Norrköping

Tel. 011-36 13 00, Fax 011-36 13 01

integrationsverket@integrationsverket.se • www.integrationsverket.se